

Estils

Se'ns acaba la paciència

NEREIDA CARRILLO
BARCELONA

Quan comprem un producte a Amazon, l'endemà truquen a la porta. Per veure el capítol de la sèrie de moda, ja no cal esperar que sigui a la graella: en uns minuts, una plataforma en línia el serveix al menjador. Si requerim una adreça o l'horari d'un establiment, Google ens ho facilitarà en qüestió de segons. I si necessitem imperiosament parlar amb algú, amb el WhatsApp la comunicació és instantània. La xarxa, el telèfon mòbil i les eines digitals han escurçat els temps d'espera. Ens han acostumat a una immediatesa que sembla que està acabant amb la nostra paciència. Ho volem tot i ho volem ja. Esperar és una absurditat, una estafa. Per què ens costa tant? ¿Són els joves, els més impacients? ¿Com s'afronten processos en què cal tenir paciència com la carrera laboral i la relació amb la parella?

La necessitat de satisfer els desitjos de manera instantània resulta innata a l'ésser humà. És el que reclama el nadó que brama: que un adult atengui de pressa el seu anhel de menjar o de dormir. Els internautes que busquen una resposta instantània a Google o revisen constantment el mòbil per comprovar els "M'agrada" de les seves fotos són com aquella criatura que plora: volen una gratificació immediata. Com en el cas del nadó, esperar només perpetua el seu malestar. Pocs estan disposats a posposar la recompensa.

"Esperar té un cost", assegura Josep Marco, professor de psicologia a la Universitat de Barcelona (UB) i membre de l'Institut de Recerca en Cervell, Cognició i Conducta (IR3C). "La immediatesa –subratlla el tecnòleg Ricard Faura– passa a

tenir un valor superior al que podria tenir la qualitat del que fem". La nostra societat exalta la instantaneïtat i relega a posicions secundàries la seguretat, la qualitat o altres valors. En una societat en què els jocs *online* et converteixen en un heroi en pocs minuts, els processos es veuen com una pèrdua de temps. Anar a comprar per omplir la nevera és una gestió inútil, quan ho pots fer amb uns quants clics i algú t'ho porta a casa. "La tecnologia està facilitant la satisfacció immediata del desig i ens fa més exigents", comenta Francesc Núñez, sociòleg i director del màster en humanitats de la UOC.

Èxit meteòric i amor urgent

La nova concepció del temps a la societat, en bona part imposada pel món digital, afecta processos com ara la trajectòria laboral i les relacions de parella. Simon Sinek, escriptor de tres *bestsellers* sobre lideratge que treballa ensenyant a organitzacions com motivar la gent, comenta aquests canvis en una entrevista que es va fer viral. Els anomenats *millennials* ja no tenen la paciència necessària per forjar-se una carrera laboral en què vagin ascendint progressivament. Com els *youtubers* més famosos o els *instagramers* més reputats, ambicionen l'èxit meteòric. "Es paren davant d'una muntanya i veuen el cim, però no la muntanya", comenta Sinek a l'entrevista. "Les noves generacions no associen el futur amb un full de ruta

Valors
"La urgència comporta una manca de fidelitat i compromís"

Impacients
"Les recompenses allunyades en el temps perden valor"

establert. Valoren treballar a gust, tenir experiències a escala professional i personal", explica Faura. "La gent ja no pensa en una trajectòria professional en una direcció. Les vides ja no són lineals. La gent jove creu que no tindrà la mateixa feina tota la vida, els processos de treball duren dos o tres anys", opina Núñez, que afegeix que, per a les noves generacions, el futur "està esvaït", ja no figura en l'imaginari col·lectiu.

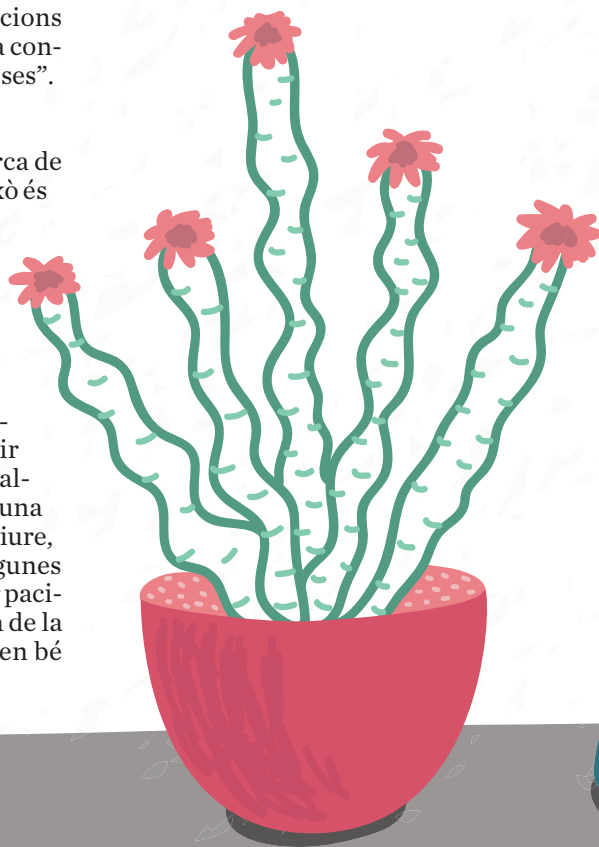
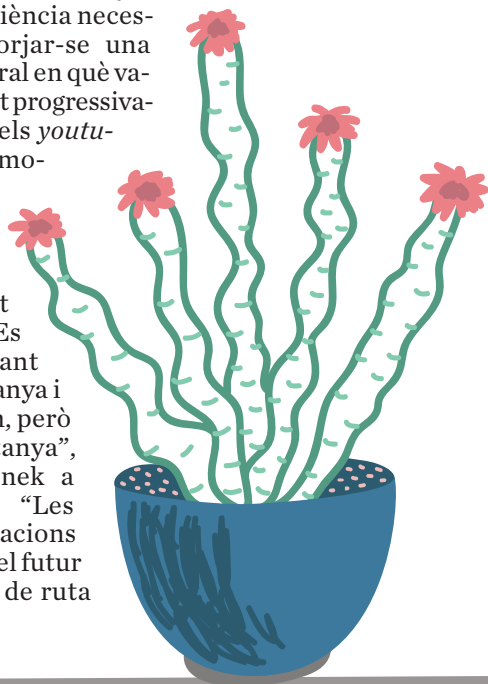
En les relacions humanes també s'imposa la urgència. El lent procés de seducció de la parella se substitueix ara per un ritual molt més prosaic. Amb uns quants clics a Tinder, en tindrà prou el déu de l'amor. Les relacions es tornen contacte; on abans hi havia amistat sincera, ara hi ha amics de Facebook. "La immediatesa ens ha tornat inquiets –explica Núñez–. Això comporta una manca de fidelitat i de compromís. Ningú es compromet perquè es pensa que és renunciar a millorar en un futur". Les relacions són més superficials i això té contrapartides. El sociòleg afegeix que, en les relacions amb els altres, "si només hi ha contacte virtual, passen menys coses".

Aprendre a tenir paciència

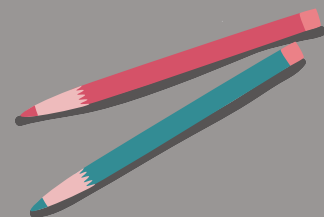
"Vivim precipitats en la recerca de noves oportunitats perquè això és satisfactori", comenta Núñez, que afegeix que això porta a una manca de compromís i també a una "adolescentització de les identitats". Sinek, en aquest vídeo que es va fer viral, exhorta els joves a saber esperar: "La nova generació necessita aprendre a tenir paciència. Algunes coses realment importants com l'amor, una feina que t'ompli, l'alegria de viure, la seguretat en un mateix i algunes habilitats volen temps". Tenir paciència, com indica l'etimologia de la paraula, vol dir patir. Ho saben bé

les criatures que van formar part del conegut com a *experiment del núvol*, impulsat per un equip de psicòlegs de la Universitat de Stanford entre finals dels anys 60 i principis dels 70. Donaven als nens una llaunadura i els prometien que, si no se la menjaven i esperaven, n'obtidrien una altra. El patiment dels petits es fa ben patent: alguns es tapen els ulls per no veure la llaunadura, d'altres l'agafen i un cop a la boca s'ho repensen i la tornen a deixar al plat; hi ha criatures que li fan petites pessigades i la degusten, i alguns acaben sucumbint a la temptació.

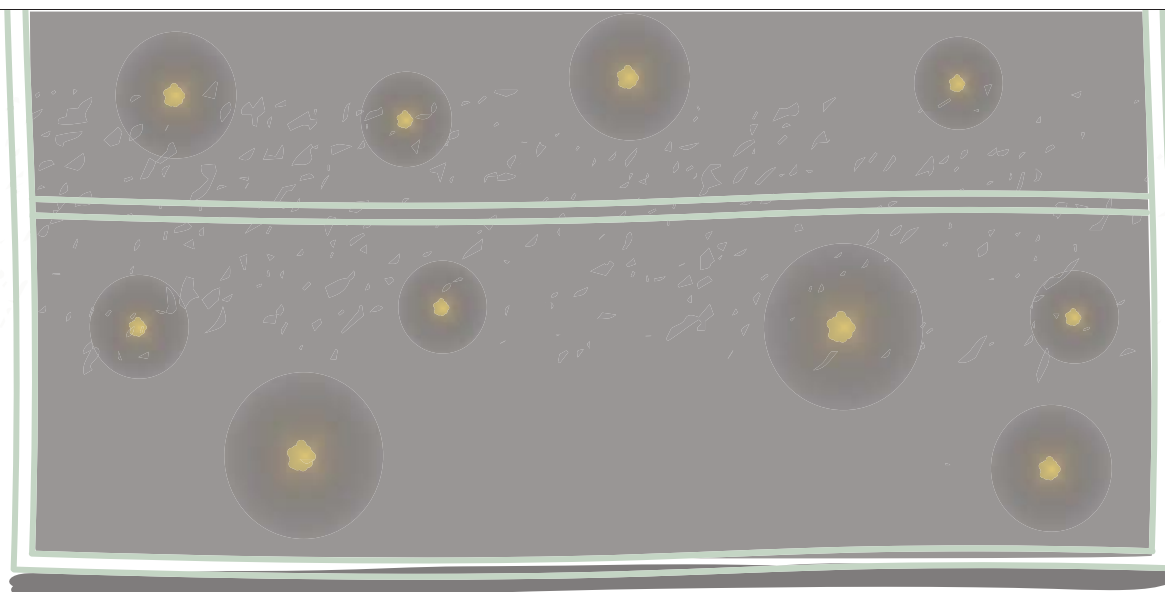
"Quan pots tenir una recompensa relativament allunyada en el temps, aquesta recompensa perd valor", assenyalava Marco. Ara que Amazon respon en un dia i Google i WhatsApp en qüestió de segons, no estem avesats al pas del temps sense cap recompensa. A les xarxes, els internautes que esperen mai reben dues llaunadures. "Al món digital –recalca el psicòleg– no hi ha un in-

Ho volem tot i ho volem ja.
Les eines digitals ens han acostumat
a una immediatesa que canvia la
manera com ens relacionem

centiu per esperar". I això té conseqüències en tots els àmbits de la vida: "Si som més impulsius, serà cada vegada més difícil fer coses pensant en el futur", afirma Marco. En aquest sentit, Enric Puig Punyet, doctor en filosofia i autor del llibre *La gran adicció. Cómo sobrevivir a internet y no aislarse del mundo*, subratlla que "les noves tecnologies no són neutres" i que estan dissenyades perquè l'usuari entri de seguida a la web o a la xarxa social quan rebi una notificació. Les xarxes fomenten la immediatesa. Puig afegeix: "Hem de reconfigurar-nos com a persones i vèncer la urgència a què ens estan portant les noves tecnologies". Aquest filòsof crida a no seguir el ritme frenètic imposat per les màquines i ballar a un ritme més humà, més lent i plaent; qui busca respostes immediates i constants és qui sempre està insatisfet. —

Insatisfacció i soledat

Si l'experiment en què es tempta els nens amb una laminadura i se'ls insta a esperar per aconseguir-ne una altra es fes amb adults, segurament tindria un resultat diferent. Hi ha una raó biològica per pensar que els infants i els adolescents són més impacients. El psicòleg Josep Marco explica que mostren més inquietud que els adults perquè la part del cervell que regula la repressió a certs estímuls es va desenvolupant fins a la joventut. "Fer-se adult és anar aprenent la continència, és anar incorporant la repressió", comenta el sociòleg Francesc Núñez. Les noves tecnologies, el consu-

misme i altres canvis socials i econòmics acceleren, segons els experts, una pèrdua progressiva de paciència en la societat contemporània. Els experts coincideixen a assenyalar que la vida digital comporta un enriquiment i la immediatesa implica guanys. Però també hi ha competències i habilitats que es perden amb l'obsessió per la urgència. Per al filòsof Enric Puig Punyet, la immediatesa de les tecnologies ens aboca a una "insatisfacció crònica" i reflecteix una "pèrdua de llibertat". "Estem sotmesos al ritme d'una màquina, un ritme que ni podem entendre ni sobre el qual podem decidir", afegeix el filòsof. "La immediatesa ens empobreix perquè ens fa posar en segon terme altres prioritats com la qualitat de les coses i la certesa", comenta el tecnoantropòleg. "Hi ha coneixements que només es poden adquirir amb molt de temps d'observació i amb la pausa. Això ho estem perdent", indica Núñez, que afegeix: "La pressa porta a la incapacitat de trenar accions, emocions, vida amb els altres. La immediatesa és també un signe de l'individualisme contemporani i comporta soledat i malestar".

